

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 1126

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
נשא

עורך
הרב עוזיאל אדרי

מתורתו של רב העיר מו"ר הגאון רבי יהודה דרעי זצוק"ל

הידור מצוה

ישא יהוה פניו אליך (במדבר ו, כו)
ישא ה' פניו אליך: יכבוש כעסו. (רש"י)

איתא בגמ' (ברכות כ, ב): 'אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבש"ע כתוב בתורתך (דברים י, יז) 'אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד', והלא אתה נושא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה (דברים ח, י) 'ואכלת ושבעת פניו אליך'. אמר להם וכי לא אשא פנים לישראל שכתבתי להם בתורה (דברים ח, י) 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוהיך', והם מדקדקים עצמם עד כזית (לר"מ) ועד כביצה (לרבי יהודה). הנה כי מפורש מכאן, דהמהדר במצוות - לקיים יותר ממה שחייבו הקב"ה, זוכה בזה שהקב"ה נושא לו פנים בדין - ואינו מדקדק עמו על עוונותיו.

ושב מצאנו יסוד זה מפורש בדברי רש"י בגמ' (ראש השנה טז, ב), דאיתא התם: 'אמר רבי יצחק... למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין ותוקעין ומריעין כשהן עומדין, כדי לערבב השטן'. ובביאור הדברים יעויין בתוס' (שם ד"ה כד) שפי' בשם הירושלמי, דהואיל ויודע השטן דמיתתו נקבעה ביום הגאולה בו יתקע בשופר גדול לחירותנו כדכתיב 'בילע המות לנצח' (ישעיה כה, ח) וכתבי' (ישעיה כז, יג) 'והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול', אזי כששומע קול השופר פעם ראשונה הוא בהול ולא בהול, אך כששומע קול השופר בשנית יודע הוא שהגיע זמנו להסתלק מן העולם, ומרוב בהלתו אין לו פנאי לקטרג על ישראל, וזהו ערבוב השטן האמור בכאן, עכ"ל. ואולם רש"י רוח אחרת עמו בזה, ופי' בזה"ל: 'שלא ישטין כשישמע ישראל מחבבין את המצוות מסתמין דבריו', עכ"ל. וכעין זה מבואר ברבינו חננאל (שם), עיין עליו. ומדבריהם עולה, דערבוב השטן אינו ענין לעצם שמיעת קולות השופר, אלא הוא משום חביבות המצוות שישירם נוהגים במצוה זו, והיינו שתוקעין ומריעין פעמיים - מיושב ומעומד אע"פ שאינם חייבים לעשות כן אלא פעם אחת בלבד, ובה מסתמין דברי השטן באופן שאינו יכול לקטרג עליהם. ובר מן דין למדנו מדברי רש"י ר"ח הללו, גדר מחודש בחביבות המצוות, והוא שאדם מוסיף במצוה יותר ממה שהוא מחוייב בה.

ברם אכתי צריך ביאור לדבריהם, שכן מה ענין 'חביבות המצוות' - אלי ערבוב השטן, וכי מי שמאחר במצוה אחת שוב אי אפשר לקטרג על שאר מעליו. והקרבן א"ל בזה, דהמוסיף מדיליה במעשה המצוה, אות וסימן מובהק הוא שאינו מקיים מצוות מפני היראה או ע"מ לקבל שכר - כעבד העושה לפני רבו, ולא מאהבת ה' הוא מקיים את מצוותיו - כבן העושה לפני אביו. והרי טבע האב שמרחם על בנו וגם פורע את חובותיו. וזהו ענין חובות השטן האמור בכאן, והבן **וסימנא** טבא אמיינא להאי מילתא, מתוך התפילה שאנו נוהגים לומר מיד לאחר התקיעות דמעומד: 'היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצוריו עולם אם כעבדים אם כעבדים - רחמינו כרחם אב על בנים, ואם כעבדים - עינינו לך תלויות עד שתחוננו ותוציא לאור משפטינו קדושי'. והנה אין מבואר בנפך תפילה זו, מהו כור המבחן בו יזכה האדם למסלול 'הבנים' שהיא מידת הרחמים - 'רחמינו כרחם אב על בנים', או למסלול 'העבדים' הנשפטים עפ"י מעשיהם - 'עינינו לך תלויות עד שתחוננו ותוציא לאור משפטינו'. ברם לפי המבואר אתי שפיר, שכן תפילה זו נאמרת אחרי התקיעות דמעומד שאיננו מחוייבים בהם - ובוהו אנו מגלים דעתנו שהננו מקיימים את מצוות הש"ת כבן המשמש לפני אביו.

ובשכר זאת נבין שתי הבטחות מופלאות מדברי הגאון החיד"א זצ"ל. דהנה איתא בגמ' (שבת קיח, ב) 'כל המשמר את השבת כהלכתו אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת... שומר שבת מחללו - אל תקרי מחללו אלא מחל לו'. וכתב החיד"א (עבודת הקודש) בשם גורי הארז"ל, שגם המענג את השבת מחללו שומחה דהיינו שטורח הכהנות השבת בשמחה וכו', הרי זה נמחלין לו כל עוונותיו, ע"ש. ועוד כתב החיד"א (שם אות כד): 'צריך לומר שירת הים בשמחה רבה ובעניינה וכו', והוא סגולה לכפרת עוונותיו כידוע, עכ"ל. ומקור דבריו הוא מדברי הוזה"ק (מובא במשנה ברורה או"ח סימן נא ס"ק יז), דעל ידי אמירת שירת הים בשמחה מוחלין לו כל עוונותיו, ע"ש. וצריך ביאור מה ענין הכנות השבת בשמחה או אמירת שירת הים בעניינה - לכפרת עוונות. ברם לאור המבואר בדרך מאמר זה אודות סגולת כפרת העוונות שיש בחיוב המצוות, יובן היטב, והבן.

מרגלית בפיו של הגרי"ח שמואלביץ זצ"ל: 'המעשים אינם מוכיחים על גדלות האדם, אלא האדם קובע את גדלות המעשים', והראיה לכך מדברי הגמ' (נבא מציעא פג, ב): 'זכות חמאה וחלב שנתן אברהם אבינו לאורחים, זכו בניו למן ארבעים שנה במדבר. וזכות יוחנן נא מעט מים, זכו בניו לבארה של מרים', ע"ש. ויש לתמוה, וכי יש אדם שלא יגיש לאורחו 'מעט מים' או 'חמאה וחלב', וא"כ מדוע זכו בניו לשכר מופלג כל כך של מן ובאר מים ארבעים שנה במדבר. ברם, לא המזון שהגיש אברהם לאורחו קבע את גודל המעשה, אלא המסירות נפש - 'והוא יושב בפתח האוהל כחום היום' ביום השלישי למילתו, היא שקבעה את גודל המעשה והשכר שבא בעקבותיו! **ישמע** חכם ויוסף לקח להתחזק בחיוב המצוות, ובוהו יבטל מעליו כל המשטינים והמקטרגים.

דבר יו"ר המועצה הדתית

להאיר פנים - ברכת כהנים

בפרשת נשא אנו מוגשים את ברכת הכהנים אחת מברכות התורה הידועות והמרגשות ביותר: "בְּרִכָּתְךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ...". ברכה זו אינה רק איחול לשפע והגנה, אלא גם ביטוי לאהבה ולקרבה בין ה' לעמו. המילים "יָאֵר ה' פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ" מלמדות על הקשר הפנימי: ה' מאיר את פניו אל האדם נותן לו תחושת חשיבות, ערך ומשמעות. הברכה חודרת אל הלב ומזכירה לנו שלמרות השגרה והאתגרים, אנו מלווים באור אלוהי תמיד. **מכאן עלינו ללמוד - כשם שה' מאיר לנו פנים, כך גם אנו נדרשים להאיר פנים לאחרים: בבית, בעבודה ובקהילה. חינך, מילה טובה או הקשבה - הם דרכים פשוטות להפיץ אור בעולם.**

בברכת אבות ואבות
עופר כרדי
יו"ר המועצה הדתית באר שבע

דבר העורך

לימוד בשקידה ברציפות

יוכיפר עליו מאשר חטא על הנפש' (ו, יא). אומר רבי אברהם יעקב **מסדיגורה** זיע"א אומרת הגמרא **במסכת נדרים (ו, ב)**. וכי באיזו נפש חטא זה, אלא שציער עצמו מן היין. כשם שאדם עתיד ליתן דין וחשבון על שלא שמר את הנשמה ופגם בה, כך הוא עתיד ליתן דין וחשבון על העניינים שעשה את גופו ופגם בו והזיקו. אומר **הרבי הרי"צ** לא לאכול ולא לשתות זה נקרא לרזות, להתייגע בתורה זו תענית. אומר **הרבי בדבר גשמי** מושרש ניצוץ של קדושה בדרגה עליונה יותר מהניצוץ שבדבר הרוחני. לכן יש לברר את הגוף ולא לסגף אותו, התעניות אסורות ואף הסיגוף בשינה אסור, מה שמתיר וגם מוכרח הוא הסיגוף בחושי הנפש עוצם עיניו, אוטם אוזניו, לימוד בשקידה כמה שעות בלי הפסקה וכדומה.

בברכת אבות ואבות
הרב עוזיאל אדרי
רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק"שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

זמני הדלקת הנרות

נשא	פרשת השבוע:
הפטרה:	ויהי איש אחד
כניסת השבת:	19:25
יציאת השבת:	20:17
רבנו תם:	21:12

אתח סיפורו "אורות הפסח"

העלון טעון גניזה.

אורות הכשרות

הרבנות והמסעדה הדתית באר-שבע

דרושים משגיחי כשרות

למערך הכשרות בעיר באר שבע דרושים משגיחי כשרות רציניים ואחראיים

דרישות התפקיד

אחריות רבה
רצינות

נכונות לעבודה מאומצת
ניסיון בתחום - יתרון

המקומות הנדרשים כדלהלן:

למסעדה בעיר העתיקה
מהשעה 18:00 עד השעה 24:00.

למסעדה באזור עמק שרה
מהשעה 6:00 עד השעה 10:30.

לאולם אירועים

מהשעה 18:30 ועד השעה 22:30.

שכר הולם למתאימים

לפרטים נוספים ולקביעת ראיון ניתן לפנות למנהל מחלקת הכשרות:

הרב יעקב אטלן בטלפון: 054-9210545
או במייל למושרד yael@mdatitbs.co.il

בברכה רבה
מחלקת הכשרות

אורות הפרשה

פרשה לאהוב שלום

'כה תברכו את בני ישראל' (ו, כג). אומר ה'חזה מלובלין' זיע"א ממידותיו של אהרן להיות אוהב שלום ורודף שלום. "כה תברכו" ברכת כהנים היא שישראל יתברכו במידותיו של אהרן, שאף הם יהיו רודפי שלום ואהבים זה לזה.

פל יהודי ראוי לפרשה

'כה תברכו את בני ישראל' (ו, כג). אומר האדמו"ר ממודיץ זיע"א ברכו את בני ישראל כמות שהם. אל תחפשו את המצויינים והחשובים ולא את הגדולים והצדיקים, אלא כל יהודי ראוי להתברך.

פרשה טובה

'כה תברכו, יברכך ה'' (ו, כג-כד). אומר ה'כתב סופר' זיע"א הרי נאמר "כה תברכו", ולמה נאמר "יברכך ה'" אלא אף זו מכלל הברכה, כי בשר ודם אינו יודע במה לברך, אם טוב הדבר או חלילה רע. לכן מברכים "יברכך ה'", שהוא יודע מה טוב לנו.

להחיל את הפרשה

'כה תברכו את בני ישראל אמור להם' (ו, כג). אומר הרבי הרי"צ כאשר מברכים יהודי יש לנהוג "אמור להם" לומר כמה מילים שעליהן תחול הברכה.

פלי יניקת החיצונים

'יברכך ה' וישמרך' (ו, כד). הרבי הרי"צ פירש רש"י "יברכך" שיתברכו נכסיד. "וישמרך" שלא יבואו עליך שודדים. הברכה בעבודת ה' היא, "יברכך, שיתברכו נכסידך" שתראה ברכה והצלחה בעבודת הנשמה המשורשת בגוף, "וישמרך, שלא יבואו עליך שודדים" שלא תהיה יניקת החיצונים מעבודתנו לקליפה לצד שהוא הפך הקדושה.

פנימיות הרצון

'יאר ה' פניו אליך' (ו, כד). כתב הרבי הרש"ב ב'קונטרס ומעיין' "פניו" הוא פנימיות רצון העליון וחפצו האמיתי. הארת פנימיות רצון העליון היא רק "אליך", לישראל ולצד הקדושה, אבל הצד שאינו של קדושה מקבל את חיותו מבחינת 'אחוריים', כאדם הנותן דבר לשונאו, שמשליכו לו מאחורי גבו.

לפרך באהבה

'כה תברכו את בני ישראל' (ו, כג). כתב ב'טעמי המנהגים' "וציוונו לברך את עמו ישראל באהבה". הכהנים מברכים את ישראל שתשרה ביניהם אהבה וחיבה, ויהיו כלי מחויק ברכה. זו כוונת התפילה "הבוחר בעמו ישראל באהבה" אם יש אהבה בין איש לרעהו, אזי הבחירה נאמנה וקיימת.

חיבור הפכים

'וישם לך שלום' (ו, כו). אומרים רז"ל במסכת ברכות (נט, א). הרואה קדרה בחלמו יצפה לשלום. קדרה מסמלת שלום, כי היא עושה שלום בין אש למים, שהם שני קצוות, שני הפכים.

פסעז לפרך

'כה תברכו את בני ישראל' (ו, כג). אומר רבי אברהם מרדכי מגור זיע"א בשום מקום בתורה לא נאמר בלשון ציווי 'ברכו את בני ישראל'. כי מטבעם של הכהנים, שמידתם מידת החסד, שהם עצמם מתעוררים לברך את בני ישראל. אלא רק הציווי הוא איך לברך. לכן נאמר "כה תברכו".

פרשת האחדות

'יברכך ה' וישמרך' (ו, כד). אומר ה'עוללות אפרים' ברכת כהנים נאמרה בלשון יחיד, משום שעיקר הברכה שבני ישראל זקוקים לה היא האחדות.

פרשות ומעשים

'כה תברכו את בני ישראל' (ו, כג). מבאר ה'עיסורי תורה' אומרת הגמרא במסכת סוטה (לה, ב). "כה תברכו, בנשיאת כפיים". לא די שמברכים ומאחלים בדיבור בלבד, אלא צריך גם נשיאת כפיים ראוי שהברכה תבוא לידי ביטוי במעשים. ברכות שנשיאת כפיים בצידן יש להן ערך וטעם.

נשיאת פנים לישראל

'ישא ה' פניו אליך' (ו, כו). אומר רבי חיים מוולוז'ין זיע"א אמרו רז"ל במסכת ברכות (כ, א). אף לא אש פנים לישראל, כתבתי להם בתורה "ואכלת ושבעת ברכתי", והם מדקדקים על עצמם לברך עד כזית ועד כביצה. הגמרא מדייקת בלשונה, "הם מדקדקים על עצמם" כלפי עצמו אדם רשאי לדקדק ולראות באכילה כזית וכביצה סעודה משביעה, שחייבים לברך עליה ברכת המזון, אבל כלפי הזולת, כלפי העני, הדין הוא, כאומרים ז"ל במסכת פאה (נ"ח, מ"ז). "אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום מכיכר בונדיין". לזולת יש לאפשר לקיים את "הואכלת ושבעת" פשוטו כמשמעו.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיך בתפילה לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל

לשאלת רבים

אולמות האירועים בבאר שבע

עומדים תחת כשרות רגילה

למעט אירועים אשר בעלי האירוע

מבקשים השגחה צמודה

"מונפקת תעודה חד פעמית מטעם מחלקת מהדרין"

עם כל פרטי האירוע שהוא בהשגחת מהדרין

השגחת המהדרין היא על כל האירוע ולא על מס' שולחנות בודדים

בברכת יאכלו עניים וישכעו

מיסודו של הרה"ג יהודה ררעי זצוק"ל
רב העיר וראב"ד באר שבע

הודעה משמחת

הננו להביא לידיעת בעלי השמחות והאירועים
כי ניתן לקבל בכל האולמות והקייטרינג
אירוע "כשר למהדרין"
מטעם בד"ץ הרבנות באר-שבע

וזאת בהודעה לפחות של 3 ימים לפני האירוע
למפקח הרב דורון חג'ג' 054-8196498
שימו לב! רק אירוע הנושא תעודה מיוחדת מטעם בד"ץ ב"ש
ומוצבת בשערי האולם הינו תחת פיקוחינו ואחריותינו.

הבהרה

"אירוע מהדרין" המושגח על ידנו הוא על
כל האירוע ולא על מס' שולחנות בודדות
ואין אנו אחראים על אמירות למינהם
אלא רק בהצגת תעודה במקום האירוע

בברכת יאכלו עניים וישכעו
מחלקת כשרות מהדרין
שע"י הרבנות באר-שבע

לרשימת העסקים
הכשרים בעיר
סרקו את הברקוד:

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל מהלכות שבת ויום טוב - ח'

האם מותר לרופא או קרוב משפחה לחלל שבת כדי להודיע לאדם חולי לב או זקן ותשוש כח על מיתת קרובו במקום שיש חשש שישמע על כך מאחרים ויבוא לידי שברון לב וסכנת חיים?

יש מן הפוסקים שהתירו לרופא או לקרוב משפחה וכל גורם מקצועי לחלל שבת כדי להודיע למשפחה על פטירת קרובם באופן שיש חשש לסכנת נפשות אם ישמעו זאת מאחרים, כגון שמת פתאום צעיר או באורח טרגי ויש במשפחה חולי לב או זקנים ותשושים וכל כיו"ב. אך לפי הנראה יש להתיר בזה רק באיסורים דרבנן, וגם זה לפי ראות עיני המורה. מפני שלא מצינו מפורש בש"ס ובעמודי ההוראה שפחד וחרדה יכולים להביא לידי סכנת נפשות אלא בדאגת האדם על עצמו, אבל לא בשביל דאגה על אחרים ואפילו קרוביו. ואמנם מצינו במדרשים ומאמרי חז"ל ששרה אמנו ע"ה פרחת נשמתה מבשרת השטן על עקידת יצחק בנה, וכן מצינו ביעקב אבינו ע"ה שפרחה נשמתו לשמע הבשורה "עוד יוסף חי", וכן הוא באחי יוסף כשנגלה אליהם ואמר להם "אני יוסף אחיכם", מ"מ אפשר שאין די במדרש כדי להורות הלכה למעשה, וצ"ע.

מי שלקה בהתקף טירוף הדעת האם מחליין עליו את השבת?

השטות וטירוף הדעת יש בו משום פיקוח נפש, ועל כן מי שנטרפה עליו דעתו מחליין עליו את השבת כדין חולה שיש בו סכנה לפי הכללים האמורים לעיל. ואפילו כשהברייתא קצת אך יש חשש שיחזור לשטותו, צריך לחוש לו משום פיקוח נפש. וסכנה זו מתקיימת בשלושה דרכים: האחד, שהחולי עצמו יש בו כדי להימתו, והשני, ששם אחר צריך בבהלה ומתוך מנוסתו יפול וישבור מפרקתו וימות. והשלישי, ששם מתוך חסרון הדעת יזיק לעצמו או לאחרים. ודי בכל אחד מהם לחוד כדי לחוש לסכנת נפשות, והילכך הוא הדין בחולה או זקן הרתוק למיתתו באופן שאין חשש ששם אחר יפול או ששם אחר יזיק לאחרים. פרמדיק שהועק בשבת לטפל בנפגעי הלם וחרדה האם מותר לו לחלל את השבת?

פצועים אשר אובחנו על ידי רופא מומחה כפוגעי הלם וחרדה, יש להתייחס אליהם כדין חולה שיש בו סכנה אשר מחליין עליו את השבת בכל דבר הנדרש ע"י הרופאים. ועל כן בהעדר חוות דעת רפואית בשטח, די בתסמיני פגיעות הלם וחרדה המוכרים בד"כ לפרמדיקים כדי לחוש להם משום "ספק" פיקוח נפשות ולטפל בהם בכל הדברים הנצרכים עד לפינויים לבית החולים, תוך כדי צמצום חומרת האיסורים ככל האפשר כנהוג בשאר חולים.

האם האיסור לעשות אוהל עראי בשבת ויום טוב הוא מהתורה או מדרבנן? אסור לעשות אוהל עראי בשבת ויום טוב מדרבנן גזירא משום בונה, ולדעת הר"ף אסור מדאורייתא, והעיקר כסברא ראשונה שהיא דעת הרמב"ם והשו"ע.

האם מותר להוסיף על אוהל עראי בשבת?

מותר להוסיף על אוהל עראי בשבת, כיצד טלית שהיתה פרוסה על העמודים או על הכתלים והיתה כרוכה קודם השבת, אם נשאר ממנה גג טפח מתוח הרי זה מותר את כולה בשבת עד שיעשה אוהל גדול, וכן כל כיוצא בזה.

האם האיסור לשאת מטריה בשבת ויום טוב הוא משום אוהל עראי?

לדעת רבים מן הפוסקים יש בפתיחת מטריה בשבת ויום טוב משום אוהל עראי, ו"א שאין בזה דיני אוהל כלל אלא גדר הוא שגדרו גדולי הדורות שלא לשאת מטריה בשבת ויו"ט מטעם עובדין דחול ומתקן מנא.

האם יש לאסור חבישת כובע רחב שוליים בשבת ויום טוב משום אוהל?

אמנם מסתימת דברי הרמב"ם והשו"ע משמע שאסור לחבוש כובע לראשו בשבת ויום טוב כל שהוא קשיח ורחב שוליים טפח, משום אוהל. מ"מ הנוהגים היתר בזה יש להם על מי שיסמוכו, ובפרט בכובעים שלנו שהם משופעים כלפי מטה.

האם יש להתיר שימוש במטריה בשבת באופן שהיתה פתוחה קודם השבת? מטריה שהיתה פתוחה מבעוד יום, יש מן הפוסקים שהתירו לשאת אותה מעל לראשו ביום טוב, אבל בשבת לא התירו אלא רק במקום שיש בו עירוב משום שחששו פן יוציאנה מרשות לרשות. אך לדעת רבים מן הפוסקים אין להתיר בזה כלל - הן בשבת והן ביום טוב, משום שבעצם נשיאתה במקום למקום היא כעושה אוהל מחדש. ויש מי שהסתפק בזה, אך אסר משום מראית העין. והעיקר להלכה כדעת המחמירים.

האם מותר להטות מיטה זקופה או לפתוח כיסא מתקפל בשבת אע"פ שהוא מאהיל תחתיה?

מותר להטות מטה שהיתה זקופה ולהניחה במקומה בשבת או לפתוח כיסא מקופל ואע"פ שעושה תחתיה אוהל, שאין זה דרך עשיית אוהל לא קבע ולא עראי.

דבר רבני הקהילות

הרה"ג נתנאל סנדרו בוחניק שליט"א ראש ישיבת "אהל בנימין" באר שבע

שותפות משתלמת

פרשתנו עוסקת בדינים החלים על אדם אשר החליט לקבל על עצמו נזירות. התורה אומרת שהנזיר נאסר בשלושה דברים והם: שתיית יין וכל מה שקשור לענבים, גילוח השיער וטומאת מת. אומר הפסוק: "כל ימי נזרו קדש הוא לה'", כל הימים בהם האדם נהג בעצמו נזירות ומנע מעצמו את שלושת הדברים הללו, נקרא קודש לה'. ידוע שכל אדם רוצה לזכות לפרנסה, בריאות והצלחה בחייו בכדי שיהיה לו יותר קל להגיע לרוחניות מוצלחת. אולם, אין אדם אשר יכול להיות בטוח בכך שיימצא את זיווגו במהרה, יצליח בעבודתו או שבריאותו תהיה איתנה באופן תמידי. כפי שאדם חסר ניסיון המעוניין לפתוח עסק חדש מחפש לעשות זאת עם שותף בעל ניסיון, כך עלינו להכניס לחיינו את הקב"ה כשותף מלא לכל רצון רוחני וגשמי אותו אנו מבקשים להשיג. כאשר אדם מכניס לחייו שותף בעל הבה וידע רחב, הוא מסיר את הדאגות מליבו משום שהוא סומך על שותפו המוצלח. טעויותיו של אותו שותף אשר לא יאחרו לבוא יגרמו לו להבין שבטח בו לחינם, ומשום שאין בעולם מי שמצליח בכל מעשיו מקטן ועד גדול מלבד בורא עולם. אדם הרוצה להכניס את הקב"ה לחייו בתור שותף, צריך לדעת שכאשר קיימת שותפות, שני הצדדים נושאים באחריות ובמחויבות באופן שווה לרצונו וכבודו של השותף. אומר ה"בעל שם טוב" הקדוש זיע"א על הפסוק בפרשתנו: "וְאִישׁ אֶת קַדְשׁוֹ לֹא יִקְהֶי", שקיים דבר אחד אשר יכול האדם כביכול "לתת" לקב"ה, והוא שמעשיו יהיו על טהרת הקודש - בדרך התורה והמצוות. אומר הבעש"ט שכאשר אדם שמח בחברו שזכה לקיים מצוה בדיוק כפי שהוא שמח במצוה שנעשית על ידו, הוא נקרא עבד ה' אמיתי. לדוגמא, אילו אדם שמע שחברו עזר לאדם דל ושילם עבורו את עגלת הקניות העמוסה שלו, עליו להרגיש את אותה התרוממות נפש ושמחה פנימית שהייתה לו אלו הוא בעצמו היה עושה את אותו המעשה. אם כל מהותו של האדם היא שבורא עולם יהיה שמח, אין שום הבדל בין אם המצוה נעשית על ידו, או על ידי חברו. מסופר על מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל, ראש ישיבת פונוביז', אשר בימי זקנותו חלה והתאשפז בבית החולים. לאחר מספר ימים בהם שהה הרב בבית החולים, ביקש לקרוא לאנשי הצוות הרפואי ולשאל אותם דבר מה. כאשר נקבצו סביב מיטתו הרופאים ואנשי הצוות, שאל אותם הרב: "האם הטכנולוגיה התפתחה במרוצת השנים?" ונענה בחיוב. המשיך הרב: "הרי ידוע, שכל מהותו של העולם ושכל מה שקיים בו, סובב סביב האדם... אם כן", שאל הרב, "מדוע כל הטכנולוגיה השתפרה לכבוד האדם ובכל זאת האדם עצמו וגופו אינם השתנו כלל?" השיבו לו בכריז הרופאים שבחדר, שבדרך כלל רק לאחר שהספיקו ללמוד ולהכיר את הדבר על כל תכונותיו ופרטיו, ניתן להתחיל ולשפרו. כשזה מגיע לאדם ולגופו, למרות אלפי השנים בהם האדם קיים על פני האדמה, לא הצליח המדע לעמוד על שלל תכונותיו ומרכיביו של האדם. אמר להם מרן הרב שך: "תשובתכם ברורה לי כשמש. כל דבר שנמצא בעולם, האדם המציאו ולכן יש מקום לשיפור ושינוי. לעומת זאת, את האדם ברא הקב"ה, ואילו היה מקום לשיפור באדם או בגופו, זה אומר שהקב"ה חס ושלוס ברא דבר שאינו מושלם והוא עצמו אינו מושלם. לכן, אין כל משמעות בכל אלפי השנים בהם אנו קיימים, משום שלעולם יימצא באדם דבר שטעון שיפור". כל הנוכחים בחדר התפעלו מתשובתו של הרב. המשיך הרב ואמר להם: "אילו אתם כל כך מעריכים ומעריצים את הטכנולוגיה והחדשנות, אשר בהם אכן יש מה לשפר, מדוע אינכם מתלהטים וחוקרים אחר זה שיצר דבר מושלם אשר לא ניתן לשיפורו?". אדם בוחר להקשיב להרבה עצות אשר יקבל במהלך חייו, מרופאים, מחברים, מאנשי מקצוע, אך בוחר שלא להקשיב לבורא עולם, אשר לו חכמה, לו עצה ולו תבונה. אילו היינו מקשיבים לקב"ה כפי שאנו מקשיבים לאנשים שסביבנו והיינו בוטחים בו כפי שאנו בוטחים בבעלי תפקידים כאלו ואחרים, חיינו היו הרבה יותר טובים ומאושרים. כל שעלינו לעשות, הוא לחשוב כיצד אנו מכניסים את בורא עולם אל תוך חייו, והופכים אותו לשותף מלא בכל צעד וצעד שנעשה במהלך חייו. רק כך נוכל לזכות לחיים שלוים, שמחים וטובים.

מברכת את אלו ויבורך
הרב נתנאל סנדרו בוחניק

סוליקה הצדקה

בעיר פאס במרוקו, ליד קברותיהם של שניים מרבני מרוקו המפורסמים – רבי יהודה ב"ר עטר ורבי אבנר הצרפתי – מוצב קבר שעליו חרות המילים: "לאאל סוליקה" זהו קברה של נערה יהודייה צעירה, סוליקה שמה. יתר הקברים מרוחקים מעט משלושה אלה לפי מסורת המצויה בידי יהודי מרוקו, שורה מעל שלושת הקברים הללו שכנית אלוקים, וכל המתפלל עליהם מובטח לו כי בקשתו תמולא.

מי היא סוליקה זו אשר זכתה להיקבר סמוך לשני רבנים דגולים אלה, וליחס של כבוד כה רב לאחר מותה? מעשה שהיה כך היה:

בעיר טאנג'יר שבמרוקו התגוררה משפחת תל'אל. אבי המשפחה, שלמה, היה סוחר זעיר בכלי-ביית ועשה את פרנסתו ביושר ובהגינות. גם רעייתו וחמש בנותיו הצטיינו ביראת-שמים ובצניעות יתרה. אך הנובלט בין הבנות הייתה סוליקה, שהייתה שס'דבר בעיני מכיירה, בזכות חכמתה הרבה, טוב'לבה ולא פחות מכך – בזכות החן היהודי שהיה נסוך על פניה.

לא-הרחק מבית משפחת תל'אל התגוררה משפחה מוסלמית עשירה, שהיו לה מהלכים בקרב חוגי השלטון. הבן הבכור של המשפחה שם מזמן עין על סוליקה היהודייה. שנים אחדות נטר את הדבר לבבו, כשהוא עוקב אחריה וחושב עליה בכל עת. כשתבגרה, החליט כי הגיעה העת לעשות מעשה.

הוא הודיע לאביו על חפצו בסוליקה, וכי אם לא ישיגנה יאבד כל טעם לחייו. האב קיבל את הבקשה בחפ'זלב. הוא היה בטוח שאביה של סוליקה ישמח על הזכות שנפלה בחלקו להתחתן עם משפחה עשירה ונכבדה כשלו. גם היה ברור לו, כי כדי שסוליקה תוכל להינשא לבנו יהיה עליה להמיר את דתה ולהתאסלם, אך בכך לא ראה שום בעיה.

האיש, שרגיל היה כי כל משאלה שלו תמולא תיכף ומיד, נדהם מסירובו המוחלט של אביה של סוליקה להצעה. על רצונו למלא את חפ'ז בנו ניתוסף עתה גם רגש של נקמנות אישית על מה שראה כפגיעה בוטה בכבודו. "ראה תראה כי סוליקה שלך תבוא אל בני בטוב או ברע", איים בזעם על האב, והיפנה אליו את גבו.

ואכן, לא חלפו אלא ימים אחדים ושוטרים התדפקו על דלת משפחת תל'אל. "באנו לקחת את סוליקה בשם החוק", הודיעו לבני-המשפחה הנדהמים. התברר, כי העשיר המוסלמי העליל באוזני השלטונות על סוליקה, כאילו כבר נתאסלמה, אך חזרה לאתר מכן ליהדותה, דבר שהוא עבירה חמורה לפי חוקי האיסלם.

השוטרים התפרצו אל תוך הבית, אך כאן ציפתה להם הפתעה. סוליקה לא הייתה בבית. יום קודם לכן ברחא אל מחוץ לעיר, כדי להסתתר בבית קרובי-משפחתה.

אורות עונג שבת

לעשות טוב בפל'עת

'איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל' (ה, יב). שאלו את רבי אברהם מרדכי מגור בעל **'אמרי אמת'** זיע"א, מדוע הוקדמה מסכת נזיר למסכת סוטה, והלא אמרו חז"ל, "הרואה אשה בקלקולה זייר עצמו מן היין". השיב להם, "הדרך הבסיסית של התורה היא 'סור מרע ועשה טוב' תחילה להתרחק מן הרע ואחר כך לעשות את הטוב. לכן אמרו חז"ל שהרואה סוטה בקלקולה נדרש להפיק את הלקח ביסור מרע, ואחר כך יבוא לעשה טוב ויהיה נזיר מן היין. אולם במרוצת הדורות נוכחו שאם האדם יתרכז בהימנעות מהרע, הוא עלול להחמיץ את השלב של 'עשה טוב'. לכן המליצו לעשות את הטוב בכל עת, וממילא נגיע להימנעות מהרע. רמז לכך טמון בהקדמת מסכת נזיר למסכת סוטה".

להשיב את הגזלה

'התוודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו' (ה, ז). יהודי בעיר נשכיו איחסן חפצים במחסן, ולימים נשברה דלת המחסן והבריות סברו כי המקום ננטש והרכוש שבו הופקר, ולקחו מכל הבא ליד. מיהר בעל הרכוש לפרסם מודעות בעיר כי לא הפקיר את הרכוש וכי הוא מבקש להשיבו לו. חלפו הימים והאיש התייצב לפני **רבי מרדכי מנשכיו** זיע"א והתאונן: "רבים התנצלו לפניי על שנטלו מן הרכוש מתוך הנחה שהוא הפקר, אך רק מעטים מהם החזירו את אשר לקחו". השיב הצדיק, "בתורה נאמר 'והתוודו את חטאתם אשר עשו, והשיב את אשמו בראשו'. מדוע נאמר תחילה 'והתוודו' בלשון רבים, ואחר כך 'והשיב' בלשון יחיד, מפני שרבים מוכנים להתוודות בפיהם, אך כשבא השלב שצריך להשיב ולהחזיר את הגזלה רק מעטים עושים זאת".

ברכת פהנים

'כה תברכו את בני ישראל' (ו, כג). כאשר נתמנה רבי יצחק קוסובסקי זיע"א לרב ראשי בקהילת יוהנסבורג שבדרום אפריקה, גילה כי יהודים רבים אינם שומרי שבת, ואוכלים מאכלים אסורים ועוברים על איסורי תורה רבים, אך גם יהודים כאלה היו באים לבית הכנסת, והכוהנים שבהם היו עולים אל הדוכן ונושאים את כפיהם לברכת כהנים. הוא הפנה שאלה אל גיסו, גדול ישראל הגאון **רבי חיים עוזר גרודזנסקי** זיע"א, ושאל אם נכון להניח למחללי שבת בפרהסייה לעלות אל הדוכן, או שאפשר לראות בהם 'תינוקות שנשבו'. השיב הגאון שהוא נוטה להתיר, שכן אם הללו לא יעלו לדוכן, הם עלולים לשכוח שהם כהנים ויבואו לשאת נשים שאסור לכהן להתחתן איתן, אבל אם יעלו מדי שבת בשבתו לברכת כהנים, יזכרו שהם מזרע אהרון כהן, והכרה זו עשויה להחזירם בתשובה.

העלו מוקדש לזיכרו ולעילוי נשמתו של כב' המרא דאתרא וראב"ד ב"ש הגאון הגדול רבי **יהודה דרעי זצוק"ל** בר אסתר **ת.נ.צ.ב.ה.** "נפשו בטוב תלין וזרעו ירש ארץ"

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדייק לבאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
עלות השחר	4:08	4:08	4:07	4:07	4:07	4:07	4:07
זמן טלית ותפילין	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16
זריחה - הנץ החמה	5:42	5:42	5:41	5:41	5:41	5:41	5:42
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24
סו"ז ק"ש להנתיא והג"א	9:06	9:06	9:06	9:06	9:06	9:07	9:07
סו"ז ברכות ק"ש	10:17	10:17	10:18	10:18	10:18	10:18	10:18
הצות יום וליילה	12:40	12:40	12:40	12:40	12:40	12:40	12:41
מנחה גדולה	13:16	13:16	13:16	13:16	13:16	13:16	13:17
פלג המנחה	18:34	18:34	18:35	18:35	18:35	18:35	18:37
שקיעה	19:46	19:47	19:47	19:47	19:48	19:48	19:49
צאת הכוכבים	20:03	20:04	20:04	20:04	20:05	20:05	20:06

השוטרים הנועמים לא ויתרו. הם נטלו עממה את אס'המשפחה כת-ערובה, עד אשר תימצא סוליקה. כחלוף יום שבה סוליקה העירה, כדי להציל את אמה היא הובאה לפני בית-המשפט ונאלצה לעמוד ולהשיב על שאלת התובע איך העזה 'לשוב' ליהדותה.

האולם היה מלא בבני-המשפחה וכן ברבים מיהודי העיר. רעד ופחד עבר בלבות כל היהודים שנכחו בבית-המשפט למשמע השאלות התוקפניות. אך לא-יכן סוליקה. היא ניצבה באומץ-לב מופנן לפני השופטים.

למשמע השאלה, העלתה חינך גאה על שפתיה: "מעולם לא התאסלמתי, ולכן גם מעולם לא שבתי ליהדותי. יהודייה נולדתי וכזאת אמות", אמרה להם. אולם השופטים קיבלו את עדויות-השקר של כמה מוסלמים, שלפיהם התאסלמה סוליקה ולאחר מכן חזרה בה. סוליקה נשלחה לבית-הכלא, עד שייגור דינה.

בינתיים הוסיפו שליחיו של העשיר המוסלמי לדבר על לבה של סוליקה גם בכלא, אבל היא אטמה את אזניה. בר-בזמן נמסרו איומים על ראשי הקהילה, כי אם לא תיאות סוליקה להתאסלם ולהינשא למוסלמי הצעיר – תסבול מכן כל הקהילה כולה ולא רק היא.

כאשר גם זה לא הועיל, הוכרחו כמה מראשי הקהילה לבוא אל בית-הכלא ולנסות לשכנע את סוליקה להתאסלם. הם הובאו לשם בנוכחות שוטרי הכלא ונאלצו לדבר על לבה.

"אינני יכולה לבגוד באלוקיי, גם לא תמורת שלוםם של כל בני הקהילה", שבה הנערה וטענה באוזניהם בעקשנות ובקור-רוח. כל תחנוני ראשי הקהילה עלו בתוהו. היא עמדה בדעתה בתקיפות רבה.

כאשר האיומים והלחץ לא השיגו מאומה, ניסה העשיר לפתותה בעושר העצום הנכון לה אם תיאות להצעה, אך היא דחתה את פיתויו בבזז. הוא שיגר אליה שליחים שתאירו לפניה את הטוב הצפוי לה כאשר תינשא לבן העשיר – לשואו.

דינה של סוליקה נגזר למוות בחרב רגעים אחדים לפני שנתבצע גזר' הדין, ניגש אליה הבן המוסלמי שבעטיו נגרם כל העניין. הוא כה אהבה, עד שלא היה יכול להשלים עם הריגתה. הוא ניגש אליה ולחש לה בתחנונים: "שמעי-נא, סוליקה, זו ההזדמנות האחרונה שלך. יוכלה את ברגע זה להינצל ממוות גם אם לא תתאסלמי אלא למראית-עין, ובלבד שתנישאי לי".

אך סוליקה היפנתה את ראשה ממנו ואף בה השיבה לו מבט. בטרם פגעה בה החרב והרגתה עוד הספיקה לזעוק בקול רם וקורע-לב "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד".

סוליקה הייתה לסמל של קידוש-השם בחייה ועוד יותר מכן במותה.

לעילוי נשמת הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל בר עליה ז"ל והרבנית רחל טריקי ע"ה בת סימני ז"ל **ת.נ.צ.ב.ה.**

שבת שלום!

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.